

Тема. УРОК-ТРЕНІНГ ХАРАКТЕР ЛЮДИНИ. ВИЗНАЧЕННЯ ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ РИС ХАРАКТЕРУ КАЗКОВИХ ГЕРОЇВ.

Мета. Ознайомити учнів з поняттям «характер» людини, формувати в них уявлення про становлення характеру; розуміння про особистість і неповторність людини; роз'яснити про вплив характеру на власне здоров'я й здоров'я інших людей; вчити розпізнавати риси характеру, визначати риси характеру літературних персонажів; виховувати почуття гідності, уважності, доброти, милосердя.

Навчальні завдання

Наприкінці заняття учні повинні :

- знати і розрізняти позитивні і негативні риси характеру;
- учні повинні вміти визначати риси характеру за поведінкою людини;
- знати , як характер впливає на здоров'я людини;
- розуміти цінність і неповторність людського життя.

Обладнання та матеріали

- підручник,
- робочий зошит,
- картки, малюнки із зображенням казкових персонажів,
- малюнки із зображенням облич із різним настроєм;
- шапка лікаря;
- малюнки для створення галявинки настрою;
- долоньки;
- папір;
- олівці;
- фломастери;
- маркери;
- ножиці.

Що підготувати заздалегідь

- Вирізану з паперу долоньку для кожного учня;
- Плакат для очікувань “Обличчя настрою”;
- малюнки для створення галявинки настрою;

Домашнє завдання

Описати риси характеру тата чи мами.

Орієнтовний план тренінгу

Стартові завдання	10 хв
Робота в групах	20 хв
Руханка–імітація	5 хв
Підсумки заняття, завершення тренінгу	5 хв

Хід тренінгу

Вступна частина

Епіграф уроку: «Про характер людини можна судити по тому, як він поводить ся з тими, хто нічим не може бути йому корисним, а також з тими, хто не може дати йому здачі.» Михайло Жванецький

1. Привітання. Вправа «Подаруй посмішку»

Доброго здоров'я, діти, доброго вам дня.
Хай вам ясно сонце світить у вікно щодня.
Хай сміється мирне небо і дивує світ.
А земля нехай дарує вам барвистий цвіт.
Бо здоров'я, любі діти. в світі – головне.
А здоровий і веселий – щастя не мине!

Давайте візьмемось за руки, посміхнемось і передамо тепло своїх долонь один одному. (Сідають на стільчики)

2. Правила

- Сьогодні наш урок основ здоров'я ми проведемо у формі тренінгу. Давайте згадаємо правила. Назвіть правила, яких має дотримуватись кожний учасник.

- Яке з наших правил допоможе нам з повагою ставитись до своїх товаришів?

(Правила вивісити на дошку)

2. Знайомство

Назвати своє ім'я та закінчити речення «Я хочу бути здоровим, тому що...»

На розданих паперових долоньках учні пишуть своє ім'я та на кожному пальчикові свої риси характеру. Потім їх прикріплюють навколо Планети Здоров'я на плакаті.

3. Зворотний зв'язок

4. Очікування

- А що ще ви би хотіли дізнатися? Будь ласка, прикріпіть свої стікери та скажіть, що ви очікуєте від сьогоднішнього тренінгу.

Учні пишуть на сонечку, хмаринках, краплинках дощику, квіточках, травичці свої очікування і створюють галявинку.

« Я хочу дізнатися....»

Основна частина

5.Мозковий штурм

- Чи сподобалась вам галявинка?
 - Яка вона ?
 - Що робить її красивою?
 - Чи може галявинка змінитись зовні?
 - Від чого це може залежати?
 - Опишіть ті зміни,які відбуваються у природі,коли сердяться хмарки.
 - Що проявили хмарки,коли сердились?
 - Чи можна галявинку порівняти з людиною? Чому?

Отже, людина, як хмарка, має зовнішність і характер.

5.Технологія «Займи позицію»

—Чи можливо знайти у природі двох зовсім однакових людей?

Доведіть свою точку зору.

(Діти, котрі вважають «так», стають біля таблички з написом «так» чи «ні».)

- Ми впевнилися, що зустріти двох однакових людей неможливо!
- Що таке внутрішній світ людини?
- З чого складається людське «Я»?
- Як зробити так, щоб тебе поважали?

6. Перегляд мультфільму

Уроки тітоньки Сови (4 серія)

7.Інформаційне повідомлення вчителя

— Ми починаємо вивчати новий розділ «Здоровий дух». У ньому ви дізнаєтесь про характер людини, про самооцінку характеру, про уяву і здоров'я, про те, як навчитись учитися та відпочивати. Тема нашого уроку — «Характер людини».

Слово «характер» у перекладі з грецької означає «печать», «чеканка», «напис на камені». І дійсно, характер «накладає печать» на всі вчинки, думки і почуття людини.

— У кожної людини свій характер, або ще кажуть — своя натура, своя вдача. Це притаманні тільки їй особливості поведінки, ставлення до колективу, інших людей, до праці, до того, що її оточує, та до самої себе.

Як не буває однакових людей, так не буває однакових характерів. Характери можуть мати якісь спільні риси, ознаки. У людському характері є як позитивні, так і негативні риси. Чесність, працьовитість, скромність, сміливість, доброта, щирість— це позитивні риси. Лїнь, заздрість, брехливість, жадібність, хвалькуватість, боягузтво— негативні риси характеру.

Зробити висновок про характер людини можна з того, як вона мислить, поводить ся за різних обставин, якої думки про інших людей і про себе.

Знати характер людини дуже важливо. Це дає змогу передбачити, як людина поводитиметься за певних умов, чого від неї очікувати, як вона виконуватиме дані їй доручення.

Знання рис свого характеру допоможе краще зрозуміти й оцінити свої вчинки, ставлення інших людей до тебе. Адже ти постійно з кимось спілкуєшся, взаємодієш. Якщо ти поглянеш на себе збоку, то, можливо, спробуєш щось у собі змінити, вдосконалити.

Запитай себе: «Чи я вразливий?», «Чи хвалькуватий?», «Чи завжди дотримуюся слова?». Спробуй дати чесну відповідь на ці та інші запитання. Це допоможе тобі краще пізнати себе і зрозуміти, які риси характеру в тебе позитивні, а які — негативні.

Пам'ятай, що характер позначається на здоров'ї самої людини та її оточення. Адже люди, які всміхаються, доброзичливо ставляться до інших, не сваряться і не ображаються через дурниці, почуваються добре. Оточуючим також приємно знаходитися поряд із ними. Приязні стосунки між людьми позитивно впливають на здоров'я.

8. Легенда. Бєсїда за її змістом.

- Як ви гадаєте, чи є на Землі найважливіша людина?
- Послухайте, будь ласка, легенду, яку я вам розповім.

Було в одного батька три сини. Виросли вони і роз'їхались у різні місця. Один з них вчив людей, другий лікував, а третій вирощував хліб. Якось приїхали вони до батька на гостину. За вечерею стали вони сперечатися між собою:

- Я найважливіший на Землі, адже я навчаю людей.

—Ні, я, — заперечив другий, — адже я лікую людей, щоб вони були здорові.

—Ні, я, — сказав третій, — адже я вирощую хліб, щоб люди мали що їсти.

Довго вони сперечалися і вирішили піти до старого мудреця.

Вислухав їх мудрець, усміхнувся і сказав:

- Погляньте в цю скриньку, там в чарівному дзеркальці ви побачите найважливішу людину.

Подивились брати в дзеркало і побачили в ньому всіх трьох. Здивувались брати, а мудрець сказав:

—Це правда. Кожен з вас найважливіший на Землі. Адже кожен з вас дбає про те, щоб життя на Землі було краще.

Зрозуміли брати, що чим краще вони будуть виконувати свою справу, тим кращою і веселішою буде наша планета...

—Давно немає мудреця. Але скринька його залишилася. Ось вона.

І щоб ви переконалися в тому, що кожна людина найважливіша, я відкрию вам цю скриньку; і там в дзеркальці ви побачите найважливішу людину на Землі.

—Хай кожен з вас загляне у скриньку. Але, коли ви розглянете цю людину, нікому не кажіть, хто це, а почекайте, поки всі подивляться.

—Розгляньте уважно цю людину, запам'ятайте колір волосся, очей, словесно намалюйте її портрет.

Робота з підручником стор.118-119

9. Гра «Вгадай, хто це».

Пограйте в гру «Угадай, хто це». Ведучий виходить з класу, а всі домовляються, кого з них він має вгадати. Повернувшись до класу, ви може поставити три запитання про зовнішність або риси характеру людини, а після цього назвати її ім'я. Наступним ведучим стає той, чиє ім'я вгадали.

Наприклад:

—Це хлопчик?

—Ні!

—В неї довге волосся?

—Так!

—Вона весела?

—Так!

—Це Іринка.

—Правильно!

Запам'ятайте! Характер людини виявляється у її поведінці.

10. Робота з підручником (с. 118-120).

а) Опрацювання статей.

б) Розгляд ілюстрацій та бесіда за їх змістом.

в) Читання і обговорення висловів.

г) Робота в групах.

Бесіда за віршем Лесі Вознюк «Це-людина»

—Знайдіть у вірші Л.Вознюк відповідь на запитання: «Що увиразнює людину? (Серце, розум, доброта)

Об'єднання дітей у три однойменні групи.

11. Робота в групах

Об'єднати учнів у групи, роздати окремі слова, з яких треба скласти прислів'я та пояснити їх значення.

1 група — «За одягом зустрічають — за розумом проводжають».

2 група - «Людина красна не словами, а своїми ділами».

3 група - «Очі—дзеркало душі людини».

12. Руханка - імітація рухів тварин

- птах, що летить;

- півень прокидається;

- ведмідь іде лісом;

- тигр сердиться.

- жабка стрибає.

13. Гра «Постав на місце».

—Розподіліть риси характеру на позитивні та негативні.

Егоїзм, брехливість, жорстокість, хитрість, заздрість, тактовність, балакучість, зарозумілість, милосердя, ощадливість, щирість, хвалькуватість, чесність, жадібність, стриманість, безтактність, сором'язливість, підлабузництво, жадібність, сміливість, боягузтво, скнарність, скромність, марнотратство.

—Які з цих рис характеру вам подобаються?

—Які — шкодять здоров'ю? Чому?

—Які риси характеру властиві дівчаткам?

—Які риси, в основному, притаманні хлопчикам?

14. Вправа-гра «Незвичайний привіт».

Учні утворюють коло, виконуючи вправи. Уважно слухають ведучого:
долоня до долоні... носик до носика ... лікоть до коліна ... руки на плече ...
помахали лівою рукою ... зняли капелюха ... потиснули один одному руку ...
вітаємо поглядом ... усмішкою.

15. Літературна хвилинка.

Бесіда за змістом вірша «Найкраща риса» І. Сварника.

Найкраща риса

Промовив гордий Кипарис:

—Із людських рис

для мене прямота — найкраща!

А липа:

— Лишенько! Це глупота.

Людина — хай велика чи мала — пропаша
без щедрості й сердечного тепла.

Озався Дуб:

— Послухайте мене:

твердий характер — ось що головне.

—А гнучкість розуму —

то риса неможлива? —

докинула Ліщина пустотлива.

Троянда мовила: — Забули про красу, а я в собі
віки її несучу! Людина мудрі речі наслухала і
тужно так замріяно зітхала:

— Мені б тих рис найбільше осягти — змогла б
я гідно шлях увесь пройти!

І. Сварник

—Які найкращі риси вибрало кожне із дерев?

—Чому для кипариса найкраща риса — прямота; для липи — щедрість й
сердечне тепло; для дуба — твердість; для ліщини — гнучкість розуму; для
троянди — краса?

—Яку думку висловила людина? Чи погоджуєтеся ви з нею?

Читання вірша «Лихо» Бориса Шрубенка.

Був добрий настрій в Олі:

їй треба вранці йти до школи.

Вмивала дівчинку матуся,

в портфель складала все бабуся,

татусь заплів стрічки в косички,

дідусь почистив черевички...

Б. Шрубенко

—Чи була дівчинка самотійною? Поясніть.

Практична робота. Визначення позитивних і негативних рис характеру казкових героїв.

16. Гра «Впізнай героя казки».

- Впізнайте за описом героїв казки.

• Вона працелюбна, щира, доброзичлива, лагідна, скромна, товариська, терпляча. (*Попелюшка.*)

• Вона холодна, жорстока, красива, могутня, горда, зла, байдужа. (*Снігова Королева.*)

- Як вам вдалось упізнати героїв казки?

- Яка з казкових героїнь вам сподобалась?

- З ким з них ви б хотіли дружити? Чому?

17. Визначити риси характеру літературних та казкових героїв.

• Казка «Двоє жадібних ведмежат» (лисиця, ведмежата).

• Казка «Колобок» (лисиця, колобок).

• Казка «Вовк і семеро козенят» (вовк, коза, козенята).

• Казка «Кирило Кожум'яка» (Кирило Кожум'яка).

• Казка «Попелюшка» (Попелюшка, її сестри, мачуха, батько).

• Казка «Дідова дочка і бабина дочка» (дідова і бабина дочка), г)

1. Робота в зошиті (с. 59—60).

2. Творчі завдання.

Добери до поданих слів антоніми.

Добрий — (*злий*).

Сміливий — (*боязкий*). Скупий —

(*щедрий*). Правдивий — (*брехливий*).

Гра «Визнач риси характеру».

• Якість людини, яка всього боїться. (*Боягузтво.*)

• Якість людини, що ніколи не говорить правди. (*Брехливість.*)

• Якість щирої та прямої людини. (*Чесність.*)

• Якість людини, що любить тільки себе, не піклується про інших. (*Егоїзм.*)

• Якість людини, що ніколи не хвалиться своїми успіхами і досягненнями. (*Скромність.*)

• Якість людини, яка не втрачає самовладання в небезпеці. (*Мужність.*)

— Назвати, які риси характеру позитивні, а які — негативні.

— Чи може немовля мати такі якості? Давайте перечитаємо їх вголос.

18. Гра "Австралійський дощ"

Інструкція: „Чи знаєте Ви що таке австралійський дощ? Давайте разом послухаємо який він. Зараз по колу ланцюжком ви будете передавати мої рухи. Як тільки вони повернуться до мене, я передам наступні. Стежте уважно!”

- В Австралії здіймається вітер (*ведучій тре долоні*)
- Починає крапати дощ (*Клацання пальцями*)
- Дощ посилюється (*почергове плескання долонями по грудях*)
- Починається справжня злива (*плескання по стегнах*)
- А ось град – справжня буря! (*тупіт ногами*)
- Але що це буря вщухає. (*плескання по стегнах*)
- Дощ стихає (*плескання долонями по грудях*)
- Кілька крапель падає на землю (*Клацання пальцями*)
- Тихий шелест вітру (*потирання долонь*)
- Сонце! (*руки до гори*)

19. Вправа «Я- лікар»

— Прочитайте казку Ігоря Січовика «Ліки від лінощів» (с. 149-150) відповіді на запитання:

- Який діагноз поставила лікар сова?
- Який рецепт вона виписала зайченяті?
- Чи може людина змінити риси свого характеру? Поясніть свою думку.

Діти по черзі передають один одному шапку лікаря і промовляють: « Як лікар, я раджу ...».

Тренер записує поради на плакат.

20. Вправа "Чарівний базар"

Ведучий просить учасників групи уявити, що є базар, на якому продають і купують незвичайні речі: активність, ініціативність, працездатність, самостійність, компетентність, уміння вести за собою, слухати, переконувати, товариськість тощо. Ведучий виступає у ролі продавця, який обмінює одні риси на інші. Викликають одного з учасників, він може придбати одну чи кілька рис. Наприклад: покупець просить у продавця самостійність. Продавець з'ясовує скільки йому потрібно самостійності, навіщо вона йому, в яких випадках він хоче бути самостійним. Продавець просить у покупця дати що-небудь натомість, наприклад продавець може розраховатися почуттям гумору, якого в нього досить

21.Зворотний зв'язок

Продовжіть фразу: „Сьогодні я дізнався(лась)..."

—Що таке характер? А зовнішність?

—Які риси характеру притаманні вам?

—Які риси характеру сприяють здоров'ю, в які — шкодять?

- Які риси характеру притаманні і дівчаткам, і хлопчикам?
- Які риси маминого характеру вам подобаються? А татового?

Інтерактивна вправа «Займи позицію»

(На двох партах стоять таблички:

1. Характер - це вроджена особливість.
2. Характер формується протягом життя.)

- Давайте визначимо, від чого залежить характер людини. Ви вважаєте, що характер є вродженою особливістю? Або навпаки, ви переконані, що характер формується протягом життя? Зберіться біля відповідних табличок. Обговоріть свої міркування і наведіть кілька аргументів на їх користь.

Презентація аргументів

- Чи не з'явилося у вас бажання змінити свою позицію? Які докази вас переконали? Який висновок ми можемо зробити?

Отже, діти, давайте зробимо висновок. Які риси характеру потрібно в собі виховувати, щоб бути здоровим?

Вправа «Кошик для сміття»

Учитель. Ця вправа допоможе вам стати кращими.

Напишіть на аркушах паперу рису характеру, якої б ви хотіли позбутися.

Підійдіть до кошика для сміття, зімніть папірець і викиньте його. Можете назвати вголос ту рису, яка вам заважає. Уявіть, що ви викинули не просто папірець, а негативну рису характеру.

Заклучна частина.

Прощання «Жменька побажань»

Діти в колі передають один одному свої побажання в жменьці, промовляючи: «Я бажаю тобі ...».

Учитель. Людина впродовж життя самовдосконалюється. Ми часто не можемо змінити ситуацію, але можемо змінити своє ставлення до неї.

Сьогодні ми зробили крок уперед у пізнанні себе. Але залишається ще багато цікавого, невивченого. Я бажаю вам успіхів у самовдосконаленні.

Розповідь учителя.

—Доброта, милосердя — багатолікі. Потреба в них повсякчасна.

Кажімо більше добрих слів...

знайомим, друзям і коханим.

Нехай комусь тепліше стане

від зливи наших почуттів.

Нехай тих слів солодкий мед

чиюсь загоїть рану.

Вправа «Побажання»

Учні говорять побажання учневі - сусіду зліва.

